

ILMAJOEN ESI- JA PERUSOPETUKSEN OHJAUSSUUNNITELMA

Suunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen

- rakenteet - ohjauksen eettiset periaatteet
- toimintatavat -vuosikellot alakoulu ja yläkoulu
- työn ja vastuunjako
- työskentely monialaisissa verkostoissa
- kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa
- työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt

Ohjauksen eettiset periaatteet

Ohjauksen peruseriaatteina ovat ohjattavan kunnioittaminen sekä ohjattavan hyvinvoinnin ja tasa-arvon edistäminen. Ohjauksen tavoitteena on tukea ohjattavaa koulutukseen, opiskeluun, uravalintaan ja tulevaisuuteen liittyvien kysymysten käsittelyssä. Ohjauksen tarkoituksena on auttaa ohjattavaa ymmärtämään omaa tilannettaan ja kohtaamaan elämänsä haasteita.

ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS

Kunnioitetaan ohjattavan itsemääräämisoikeutta. Ohjauksessa tuodaan vaihtoehtoja esille monipuolisesti ja kunnioitetaan ohjattavan omia valintoja.

TOTUUDELLISUUS

Ohjaus on rehellistä ja hienotunteista. Ohjauksessa annettavan tiedon on oltava ajankohtaista, monipuolista ja tiedon kriittiseen arviointiin ohjaavaa.

LUOTTAMUKSELLISUUS

Ohjaus on luottamuksellista. Luottamuksellisuus on säilytettävä myös muuttuvissa ohjausympäristöissä. Tietoja voidaan luovuttaa, mikäli se on ohjattavan edun kannalta välttämätöntä. Tällöin pyritään ensin keskustelemaan ohjattavan kanssa. Tietojen luovutuksessa noudatetaan voimassa olevia lakeja.

YHTEISTYÖ

Ohjaustyö edellyttää yhteistyötä koulun sisällä ja ulkopuolella eri toimijoiden kanssa. Ohjausta antava henkilö kykenee moniammatilliseen yhteistyöhön ja arvostaa muiden ammattitaitoa ja osaamista.

(Sopo ry:n periaatteista mukailtu)

Ohjaustyön roolit

OPPILAS

Oppilaan tulee osallistua opetukseen johon hänet on otettu, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti.

Oppilas opettelee kantamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja oman tulevaisuutensa suunnittelusta sekä tekemään valintoja oman kehittyvän itsetuntemuksensa pohjalta. Oppilas vaikuttaa oppilaskunnan jäsenenä koulun toimintaan. Yläkoulussa tukioppilaalla on arvokas tehtävä vertaisohjaamisessa.

HUOLTAJAT

Oppivelvollisen huoltajan tehtävänä on huolehtia siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Huoltajat tukevat oppilaan koulupolkua ja rohkaisevat oppilasta ottamaan hänelle sopivia askeleita kohti tulevaisuuden koulutusta ja ammattia. Huoltajat valvovat oppilaan arkirutiineja ja kotona tehtäviä koulutöitä sekä ovat tarvittaessa yhteydessä kouluun.

ESI- JA LUOKANOPETTAJA/LUOKANOHJAAJA

Luokanohjaaja/esi- ja luokanopettaja on oppilaan lähiohjaaja, joka kannustaa ja ohjaa oppilaitaan koko esi- ja perusopetuksen ajan. Hän työskentelee oppilaidensa opintojen sujumisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi yhdessä muiden ohjauksen toimijoiden kanssa. Luokanohjaaja/ esi- ja luokanopettaja luo yhteisöllisyyttä ja turvallista opiskeluilmapiiriä ryhmässään. Hän on säännöllisesti yhteydessä oppilaisiin oppitunneillaan tai pitämässään tuokioissa. Hän pitää yhteyttä huoltajiin esim. wilman välityksellä tai henkilökohtaisilla tapaamisilla (vanhempainillat ja

keskustelut). Luokanvalvojan / luokanopettajan tehtävänä on seurata poissaoloja ja koulutyön sujuvuutta sekä puuttua ongelmiin mahdollisimman pian.

AINEENOPETTAJAT

Aineenopettajan tehtäviin kuuluu oman aineen tavoitteisiin, sisältöihin ja arviointiin perehdyttäminen. Aineenopettaja ohjaa oppimaan oppimista, vertais- sekä itsearviointia ja selvittää oman aineen päättöarvioinnin kriteerit. Aineenopettaja seuraa oppilaan kehitystä ja tarjoaa tukea tarvittaessa. Hän pitää tarvittaessa yhteyttä huoltajiin esim. wilman välityksellä tai henkilökohtaisilla tapaamisilla. Aineenopettajat käyttävät monipuolisia työmenetelmiä, joiden avulla oppilasta tuetaan hänen kehittymisessään yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Aineenopettajat tekevät yhteistyötä oppiaineiden välillä.

OPPILAANOHJAAJA

Oppilaanohjaaja koordinoi koulunsa oppilaanohjausta. Oppilaanohjaaja auttaa oppilasta kehittämään oppimisvalmiuksiaan ja vastaa jatko-opintojen ohjauksesta (luokkatunnit, pienryhmäohjaus, henkilökohtainen ohjaus), TET:n järjestämisestä ja opintokäynneistä sekä informoi oppilaita ja huoltajia valinnaisaineista ja yhteishausta.

APULAISREHTORI

Apulaisrehtori toimii ohjauksen suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyössä rehtorin sekä muiden toimijoiden kanssa.

REHTORI

Rehtori vastaa ohjauksen resursoinnista ja tukee ohjaukseen osallistuvia toimijoita heidän työssään. Rehtori vastaa koulunsa luokka- ja ryhmäjaosta sekä huolehtii päättöarvioinnin toteuttamisesta.

KOULUSIHTTEERI

Koulusihteeri tuntee koulun hallinnollisen rakenteen ja toimintakulttuurin. Hän osallistuu teknisen toteutuksen osalta yhteishaun toteutukseen. Laajan tehtäväkuvansa ansiosta hän pystyy ohjaamaan oppilaita, huoltajia ja henkilökuntaa erilaisissa käytännön tilanteissa.

ERITYISOPETTAJA

Yhteistyössä esi-, luokan- ja aineenopettajien kanssa erityisopettaja tunnistaa erityisopetusta tarvitsevat oppilaat. Hän auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutapansa sekä tukee opettajia opetustyössään. Erityisopettaja suunnittelee ja toteuttaa tarkoituksenmukaisia tukimuotoja oppilaille sekä laatii pedagogisia asiakirjoja yhteistyössä opettajien kanssa. Luokkamuotoisessa erityisopetuksessa yhteistyö koulunkäynninohjaajan kanssa korostuu. Erityisopettaja tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa oppilaan koulutusvalinnan ohjauksessa.

KOULUNKÄYNNINOHJAAJA

Koulunkäynninohjaaja tukee ohjauksellaan oppilaan koulunkäyntiä, itsenäistymistä ja itsetuntoa sekä edistää tämän oppimista ja vastuun ottamista omasta koulutyöstään.

KURAATTORI

Kuraattori tukee oppilaan kasvua, sosiaalista kehitystä ja elämänsuunnittelua. Kuraattori toimii mahdollisuuksien mukaan opettajan tukena oppilaan sosiaalisten-, tunnetaitojen ja oman toiminnan ohjauksen kehittämisessä. Hän on tukena myös haastavissa elämäntilanteissa. Kuraattorin kanssa oppilas voi keskustella kaikista mieltä painavista asioista.

PSYKOLOGI

Psykologin tehtävänä on auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa. Hän tekee myös tarvittavat oppimiseen liittyvät arvioinnit ja lausunnot.

TERVEYDENHOITAJA

Terveystenhoitaja auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa. Terveystenhoitaja selvittää oppilaille tarvittaessa sairauden aiheuttamista rajoituksista ammatinvalinnassa.

OHJAUKSELLINEN VERKOSTOYHTEISTYÖ

Ohjauksessa tehdään yhteistyötä vanhempien sekä lähialueen muiden toimijoiden kuten muiden oppilaitosten ja koulujen, nuorisotoimen ja alueen yritysten kanssa.

MUU HENKILÖKUNTA

Koko koulun henkilöstö tukee sekä toteuttaa koulun kasvatustavoitteita ja osallistuu koulun sisäiseen kasvatustyöhön. He tiedottavat havaitsemistaan työympäristöön ja oppilaiden käyttäytymiseen liittyvistä epäkohdista niistä vastaavalle henkilölle. Jokainen vastaa oman toimenkuvansa mukaan koulutyön sujumisesta sekä toimii yhteistyössä muun henkilöstön kanssa.

Työelämäyhteistyö

Koulun ja sen ulkopuolisten tahojen yhteistyö rikastuttaa oppimista ja luo aitoja työelämätilanteita. Koulu-yritysyhteistyön pohja on vuoropuhelun käynnistämisessä ja käytännön tekemisessä ikäluokalle sopivalla tavalla.

Työelämään tutustuminen (TET)

Työelämään tutustuminen toteutetaan 7, 8 ja 9-luokalla yhteistyössä lähiseudun työnantajien kanssa. Oppilaanohjaaja vastaa työelämään tutustumisen järjestelyistä. Työelämään tutustumisjakson tavoitteena on harjoitella työpaikan hakemista, parantaa oppilaan työelämän tuntemusta, antaa virikkeitä ammatinvalintaan ja jatko-opintoihin hakeutumiseen sekä kohottaa työn arvostusta.

Oppilas hakee työpaikan omatoimisesti oppilaanohjaajan antamien ohjeiden mukaisesti. Hän täyttää kirjallisen TET-sopimuksen yhdessä työnantajan kanssa ja toimittaa sen oppilaanohjaajalle sovittuun päivään mennessä ennen TET-jakson alkamista. TET-jakson aikana oppilas osallistuu työpaikan työtehtäviin nuorelle soveltuvien osien. Teetettävien töiden osalta noudatetaan nuoria työntekijöitä koskevia säännöksiä. TET-jakson päätyttyä oppilas tuo työnantajan kirjoittaman TET-todistuksen oppilaanohjaajalle.

TET-jaksojen päätyttyä aineenopettajat pohtivat ryhmän kanssa, miten tietoja ja taitoja a.o. oppiaineesta työpaikalla hyödynnettiin.

Ohjauksen toteutuminen

Onnistuneen ohjauksen tuloksena oppilas saavuttaa vuosittaiset tavoitteet. Peruskoulun päättävä nuori on löytänyt omia vahvuuksiaan ja jatkaa toiselle asteelle. Vuosittain laaditaan sijoittumistilastot.

ALAKOULUN NIVELVAIHEEN VUOSIKELLO		
Ajankohta	Tehtävä	Vastuuhenkilöt
Tammi- helmikuu	Kunnan yhteinen koulutulokkaiden vanhempainilta Kouluvalmiustestit Ped.selvitysten tekeminen 6.lk hiihtolomaan mennessä (erityisen tuen oppilaat)	Kuraattori Koulunjohtaja Erityisopettaja Luokanopettaja Terveydenhoitaja
Maalis-huhtikuu	2.lk ja 6.lk testaukset sekä tuen tarpeen kartoittaminen 2.lk ja 6. lk nivelvaihepalaverit oppilas-huoltaja-opettaja Tulevien 1.lk.oppilaiden siirtopalaverit esikouluopettajat/luokanopettajat/kuraattori/ erityisopettajat/terveydenhoitaja Ped.selvitysten tekeminen 2.lk (erityisen tuen oppilaat)	Kuraattori Luokanopettaja Erityisopettaja Terveydenhoitaja Esiluokanopettaja
Toukokuu	Tulevien 1.lk (ja esikoululaisten) kouluuntutustumispäivä Tulevien 1.lk tuentarpeen kartoittaminen	Koulunjohtaja Erityisopettaja Kelto/Elto Puheterapeutti
Elokuu- syyskuu	Kielellisten ja matemaattisten taitojen alkukartoitus esi- ja 1.luokkalaisille Vanhempainillat Puheseulatestit	Koulunjohtaja Luokanopettaja Erityisopettaja Esiopettaja
Loka-marraskuu	Ped. arvioiden ja selvitysten tekeminen Oppimissuunnitelmien ja HOJKSien päivitys OPHR-ryhmiin osallistuminen	Luokanopettaja Koulunjohtaja Kuraattori Erityisopettaja Terveydenhoitaja
Joulukuu	Koulutulokkaiden vanhempainillan suunnittelu	Erityisopettajat

YLÄKOULUN NIVELVAIHEEN VUOSIKELLO		
Ajankohta	Tehtävä	Vastuuhenkilöt
Helmikuu	Sopiminen 6. luokkien tapaamisesta Siirtävistä oppilaista tiedot yläkoululle wilman kautta	Opo, kuraattori alakoulujen ja yläkoulun rehtori Koulusihteeri
Maalis-huhtikuu	6.luokan oppilaiden tapaaminen Tuen tarpeen kartoittaminen	Opo, kuraattori, luokanopettaja Erityisopettaja
Huhtikuu	7. luokkien muodostaminen	Opo, rehtori, erityisopettaja
Toukokuu	6.luokkalaisten tutustuminen ja vanhempainilta 7. luokkalaisten luokanohjaajien suunnittelupalaveri	Rehtori, opo, luokanohjaaja, aineenopettajat, erityisopettaja, kuraattori, tukioppilaat, terveydenhoitaja
Elokuu	Luokanohjaajat ja aineenopettajat keräävät tiedot wilmasta omista oppilaistaan.	Luokanohjaaja, aineenopettaja, erityisopettaja
Elo-syyskuu	7. luokkien ryhmäytys, mahdollinen leirikoulu	Luokanohjaaja, kuraattori, terveydenhoitaja, tukioppilaat, nuorisotoimi

Tiedonsiirto toiselle asteelle

Tiedonsiirto toiselle asteelle tehdään wilman tukiasiakirjojen avulla. Tukiasiakirjoja laadittaessa huoltaja antaa suostumuksen asiakirjakopioiden toimittamiseen. Oppilaanohjaajat hoitavat asiakirjat vastaanottavaan oppilaitokseen.

Ohjauksen toteutumista arvioidaan nivelvaiheissa. Siihen laaditaan kysymyspatteristo, ja tuloksia käsitellään oppilashuoltoryhmässä.